

АНАЛІЗ СТАНУ НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА УКРАЇНИ

асист. Могильна Н.О., студентка Шкурко Ю.

Дослідження національного багатства є досить актуальним у наш час і займає чільне місце серед соціально-економічних досліджень сучасності. Адже воно допомагає вирішити проблему оцінки результатів виробничої діяльності суспільства, їх споживання та накопичення. Національне багатство є надзвичайно важливим макроекономічним показником, який використовується для оцінювання економічного потенціалу та рівня економічного розвитку тієї чи іншої країни. Правильна оцінка національного багатства дає змогу сформуванати найоптимальніші стратегії розвитку виробництва шляхом ефективного використання своїх можливостей.

Національне багатство включає в себе сукупність матеріальних і духовних благ, які є в розпорядженні суспільства і накопичувались протягом усієї історії його виробничої діяльності. Основну його частину звичайно становить матеріальне багатство, тобто сукупність нагромаджених засобів виробництва й предметів споживання. Крім того, у широкому розумінні, національне багатство включає також нематеріальні, духовні цінності.

Проводячи виробничу діяльність, суспільство постійно поповнює запас матеріальних благ, які у свою чергу є передумовою нового процесу виробництва. Таким чином національне багатство постійно споживається, поповнюється і накопичується, а тому пов'язане із валовим внутрішнім продуктом (ВВП). Причому цей зв'язок має двобічний характер. З одного боку, виробництво ВВП залежить від використання багатства, з іншого – обсяг національного багатства, темпи його зростання залежать від рівня виробництва ВВП.

Аналізуючи ВВП України та порівнюючи його з показниками інших країн Європи, можна зробити висновок, що наша країна значно відстає в своєму економічному розвитку, хоча насправді має величезні можливості. Так ВВП у розрахунку на одну особу у 2005 році в Україні становив 5583 доларів США, а Польщі – 13573 доларів США, Франції – 29644 доларів США, Білорусі – 8541 доларів США. Структура господарської діяльності просто скерована та побудована таким чином, що Україна не використовує увесь свій соціально-економічний потенціал та могутність, тому і не досягає найвищої ефективності виробництва.

Масштаби, структура та якісний стан національного багатства не залишаються незмінними. Існує ряд чинників, які впливають на кількісний та якісний склад національного багатства. До них належать спосіб використання ресурсів, тип економічного розвитку (екстенсивний або інтенсивний), наявність різних природних ресурсів, тип використовуваних технологій,

пануюча система виробничих відносин тощо. Тому для нарощування національного багатства великого значення набуває раціональне використання виробничого потенціалу, від якого залежать темпи зростання валового внутрішнього продукту і відповідно добробуту нації, фізичний і духовний стан людини. Крім цього великий як позитивний, так і негативний вплив на економічне зростання може надавати соціальний, культурний і політичний стан в країні.

Економічна ситуація в нашій державі характеризується низкою факторів, що негативно впливають на національне багатство та економічне зростання. Зокрема в Україні з кожним роком погіршується якість відтворення та розвитку «людської складової» національного багатства, технологічно та технічно застарів виробничий стан економіки, держава стає неспроможною забезпечити соціальні гарантії населенню тощо.

Для того, щоб вирішити цю проблему, потрібно провести низку реформ та перетворень в господарському комплексі України. По-перше, необхідно врахувати те, що значних зрушень структура національного багатства зазнає в умовах високих темпів науково-технічного прогресу, тому ми маємо максимально можливо використовувати нові технології, замінити застаріле обладнання та устаткування підприємств на новіше та якісніше, адже неможливо побудувати ефективне господарство на застарілій технологічній основі. По-друге, особливу увагу слід приділяти на розвиток високотехнічних, наукомістких галузей, бо саме вони на сучасному етапі розвитку суспільства займають провідне місце в світовому господарстві. По-третє, треба підвищити темпи зростання невиробничої сфери, зокрема освіти, охорони здоров'я, бо вона значною мірою впливає на національне багатство, а особливо на його нематеріальну складову. Реалізація цих та інших заходів створить необхідні умови для ефективного використання і збільшення національного багатства України.

Отже, вивчення структури, кількісних та якісних характеристик національного багатства відіграє важливу роль, особливо на сучасному етапі розвитку виробництва. Цей макроекономічний показник дає змогу оцінити динамічність суспільного виробництва. У динаміці національного багатства втілюється ефективність суспільного відтворення, тобто кінцевий результат економічної діяльності суспільства. Невиробнича частка національного багатства є одним із показників рівня життя людей, тому що їх потреби задовольняються не тільки за рахунок поточного виробництва, а й нагромадженим раніше майном невиробничої сфери і домашнього господарства. Реальна оцінка національного багатства – нагальна необхідність, що попереджує прийняття необгрунтованих рішень та допомагає розробити шлях ефективного та швидкого економічного зростання держави.